Bila sta sprejeta oba njegova predloga, mereča na izpremembo pravil našega društva ter na pravila „Zaveze“. V tozadevni odsek sta poleg predlagatelja izvoljena tovariša Štefančič in Vrbič.

V novi odbor se po kratki debati izvolijo: F. Štefančič, predsednik, Marija Blahna, njegova namestnica, Kon. Fink, tajnik. Mara Rus, blagajničarica, in Štef. Tomšič, odbornik,

Razšli smo se z upanjem, da se v večjem številu kot ta dan snidemo pri poletnem zborovanju v l. 1912. v Loškem potoku, kakor je to predlagal vrli ondotni nadučitelj F. Wigele, ki ga je bil predsednik imenoma pozdravil v otvoritvenem govoru.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico zboruje dne 3. avgusta 1911 točno ob 10. uri. Na dnevnem redu so razni dopisi ter poročila predsednika o stanovskih in društvenih stvareh. Zaradi nujnosti in važnosti vseh točk prosi za polnoštevilno udeležbo imenom odbora Požegar, t. č. načelnik.

Učiteljsko društvo za Ptujski okraj zboruje v četrtek, 3. avgusta, ob 10. uri v okoliški šoli s sledečim vzporedom:

1. Zapisnik.
2. Društvene zadeve.
3. Poročilo o Zavezinem zborovanju.
4. Predavanje potov. učitelja za čebelorejo g. tovariša Bruna Rozbanda o gnilobi.
5. Nasveti.

K točni in obilni udeležbi vabi Ogorelec, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj ima v nedeljo, dne 6. avg. svoje redno zborovanje v Dobovi. Pričetek ob pol 12. uri (po prihodu drugega vlaka). Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve. 3. Poročilo o zborovanju „Zaveze“. 4. Predavanje. 5. Vplačevanje udnine za Šolsko Matico. 6. Nasveti. — Popoldne izlet na Čatež ali na Grič.

Zaradi kosila se je po dopisnici prijaviti tov. Gajšku najdalje do 2. avgusta. Ne pozahite to storiti!

Tovarši in tovarišice! Pohitite v prav obilnem številu k zadnjemu zborovanju v letošnjem šolskem letu! Kdor se ne more dolgo muditi, se lahko odpelje že ob pol treh iz Dobove. Na veselo snidenje!

Odbor.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje dne 3. avgusta t. l. ob 10. uri pop. v šoli na Gornji Poljskavi.

Vzpored: 1. Zapisnik. 2. Poročila načelništva. 3. Poročilo tov. delegata o skupščini „Zaveze“, ki se je vršila o binkoštih v Trstu, 4. Predavanje gosp. dr. A. Schwaba, zdravnika v Celju: O higijeni zob. 5. Slučajnosti.

Da ne bo daljni pot in pa trud gosp. dr. Schwaba zastonj, je vabljeno vse učiteljstvo slovenjebistriškega okraja k polnoštevilni udeležbi. Za preprost obed se je oglasiti potom dopisnice pri tov. J. Rainerju na Gornji Poljskavi.

Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu. Gostje dobrodošli! Jos. Kokal, t. č. preds.

Književnost in umetnost.

Ob 25 letnici „Pedagoškega društva“ v Krškem. Uredil Dragotin Humek. — Tako je naslov 70 strani debeli knjigi, ki jo je izdalo „Pedagoško društvo“ v Krškem o priliki svoje 25 letnice in ki jo je spretno uredil strokovni učitelj tov. Drag. Humek, dosedanji društveni predsednik. Knjiga ima ta-le poglavja: 1. A. Sovre: Tolstoj, 2. Petindvajset let, 3. Društveno leto na zborovanjih, 4. Književno delovanje, 5. Društveni predsedniki. — Knjiga se razlikuje od sličnih publikacij po stvarni, bogati vsebini. Obenem je živa priča obilega, smotrnega dela za prospeh šolstva in učiteljskega stanu vnetih šolnikov, ki so se ali se pa še sedaj zbirajo okrog imenovanega društva.

Popotnik objavlja v svoji 7. številki to-le vsebino: 1. Pav. Flere: Besedica o naših mladinskih knjižnicah in njih rabi. — 2. I. B.: Telovadba v ljudski šoli. — 3. Z. Črnovrški: Vplivi roditeljskih sestankov na podlagi lastnih izkušenj. — 4. Dr. Iv. Lah: Dositej Obradovič. (Dalje.) — 5. Ante Beg: Slovensko šolstvo na Koroškem v preteklem stoletju. — 6. Književno poročilo. — 7. Razgled. — Časopisni vpogled. — Pedagoški paberki. — Razne vesti.

Politiški pregled.

* **Državni proračun.** Vlada je predložila državnemu zboru predlog o državnem proračunu za leto 1911, kar je sicer njena dolžnost, pač pa v resnici sama formaliteta, ker je državni proračun po § 14. že dovoljen. Proračun izkazuje 2.881.709.143 K potrebščin in 2.881,758.772 K pokritja. Ima tedaj prebitka 49.629 K.

* **Maroko in Albanija,** Novi „Hrvaško-slovenski klub“ je začel svoje delovanje. Začetek je uprav senzacionalen: dr. Šusteršič je vložil interpelacijo, kako stališče namerava Avstrija zavzeti glede — Maroka, dr. Krek pa interpelira vlado zaradi nemirov v — Albaniji. Slovenski narod od Drave pa do Jadranskega morja mora biti dr. Šusteršiču in dr. Kreku od srca hvaležen, da sta se tako naglo in tako krepko zavzela za dve tako važni zadevi. Kaj je slovenskemu narodu bližje kakor Maroko in Albanija? Sreča in prihodnjost, časna sreča in večno izveličanje Slovencev je odvisno od razmer v Maroku in v Albaniji?

* **Vesti o novem ministrstvu.** „Morgen“ od dne 24. t. m. poroča, da zaradi opozicionalne taktike krščansko-socialne stranke prihaja na dan aktualno vprašanje o trdni parlamentarni večini, da namerava ministrski predsednik baron Gautsch takoj, če se mu to posreči, ustanoviti novo koalicijsko ministrstvo s parlamentarnim kabinetom. V tem ministrstvu bi bil ministrski predsednik baron Gautsch, notranji minister Stürgkh, finančni minister Urban, justični minister D'Elvert, trgovinski minister Ebenhoch, železniški minister Zaleski, minister za javna dela Povše. — Nasprotno trdi praška „Bohemia“, da namerava vlada najprej sklicati češki deželni zbor dne 15. septembra in bo od njega delavnosti odvisno, ali se vlada odloči za večino s Čehi ali brez njih. Parlament bi bil potem sklican sredi oktobra.

* **Nove trdnjave ob Adriji.** Kakor poročajo iz Rima, je italijanska admiraliteta sklenila v soglasju z generalnim štabom, da se mora v kratkem postaviti ob Adriji mnogo italijanskih trdnjav. Obmorski trdnjavi Bari in Ancona sta dobili takozvane oklepne stolpe in nove 45 cm-topove. Vlada rabi za izvršitev svojega načrta šestmilijonski kredit.

* **Sto dreadnoughtov** je sedaj ali že v rabi ali še v delu tik pred spustitvijo v morje. Angleška jih ima 32, Nemčija 21, Združene države 12, Japonska 7, Avstro-Ogrska, Italija, Rusija in Francoska po 4, Brazilija in Španija po 3, Argentinija, Turčija in Čile po 2. — Kultura!

Kranjske vesti.

—r— **Obsodba Jerneja Ravnikarja.** „Pedagoško društvo“ v Krškem je o priliki svoje petindvajsetletnice izdalo spominski spis, kjer je v markantnih potezah opisano delovanje društva in nekaterih društvenikov. Na str. 32. omenjenega spisa čitamo to-le: „Prvi občni zbor novega društva je bil dne 2. avgusta 1886. l. v Krškem. Zborovanja se je udeležilo nad štirideset članov in mnogo drugega občinstva iz Krškega in od drugod. — Glavno predavanje tega dne je imel tovariš Ravnikar, ki je bil takrat učitelj v Krškem. Predaval je o izboljšanju našega materialnega stanja. Kdo ve, se li še spominja tovariš Ravnikar, kako toplo je takrat zagovarjal svoj stan, v tem ko služi danes stanu, ki nima z nami nikakih skupnih smotrov, pač pa deluje z vsem parom na to, da nas zasužnji? — Tako govori zgodovina, edina nepristranska in pravična sodnica! In ta je izrekla nad takratnim zagovornikom in sedanjim izdajalcem učiteljskih interesov, Jernejem Ravnikarjem, svojo sodbo, svoje prokletstvo!

—r— **Na ustanovnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani** so končali šolsko leto 1910/11 v soboto dne 15. t. m. Ob sklepu leta je bilo v zavodu 48 gojencev, in sicer 28 dečkov in 20 deklic. Šolsko leto je dovršilo s prav dobrim uspehom 12 gojencev, z dobrim 32, z nepovoljnim uspehom pa 4 gojenci. 11 gojencev je dobilo izpustnico. Na zavodu poučuje 5 učnih oseb in katehet. Dne 19. junija t. l. so bili sprejemni izpiti nanovo priglašenih gluhonemih otrok. Na podlagi teh izpitov se je sprejelo 9 dečkov in 4 deklice. Šolsko leto 1911/12 pričnó v soboto dne 16. septembra t. l.

—r— **„Za meščanske šole nimamo srca,“** je vzkliknil ljudski osrečevalec dr. Krek v deželnem zboru, ko je šlo za regulacijo sramotno nizkih učiteljskih plač na postojnski slovenski meščanski šoli. Ta izrek „stranke brez srca“ kaže, da klerikalni voditelji slabo ali sploh ne poznajo uredbe in namena meščanskih šol. Dokaz take nevednosti nam daje tudi uradni razglas klerikalne nižje trgovske šole v Ljubljani. V navedenem razglasu se zahteva za vstop v prvi razred štiri razrede gimnazije ali realk, ne omenja se pa enakovrednih meščanskih šol. Iz meščanskih šol cele Avstrije se zamore prestopiti na učiteljišča, višje obrtne in poljedelske šole ter trgovske akademije; za klerikalno dvorazredno nižjo trgovsko šolo pa menda to ne velja, ali vsaj iz razglasa ni to razvidno, menda zato, ker dr. Krek nima srca za meščanske šole.

—r— **„Lehrerschutzverein“.** V Slovenskem Narodu“ čitamo: „V Ljubljani se snuje novo društvo „Lehrerschutzverein“. Protektorat je prevzel deželni predsednik baron Schwarz, v odboru pa so poleg drugih učiteljskih prijateljev znani prijatelji učiteljstva dr. Lampe, dr. Šusteršič, dr. Krek. Namen društva bode: Braniti učiteljstvo pred napadi po listih in shodih, preskrbeti podporo potrebnim in delovati na to, da se izboljšajo učiteljske plače in se razpisana učiteljska mesta podele le najboljšim in najvrednejšim. Priboriti hočejo tudi šolstvu in učiteljstvu popolno svobodo v javnem in posebnem življenju. K temu poročilu imamo samo to pripomniti, če imamo „Thierschutzverein“, je vendar že enkrat tudi potrebno, da se osnuje to novo društvo. Tudi smo poizvedeli, da so pristopili k društvu že vsi kranjski duhovniki z Jegličem vred.“ — Ni slaba ta satira!

—r— **Promocija.** V soboto 20. t. m. je bila na češkem veučilišču v Pragi promovirana za doktorico modroslovja gdč. Anica Jenkova, hči ljubljanskega zdravnika dr. Ljudevika Jenka. Čestitamo!

—r— **Imenovanje.** Delovodja na ljubljanski c. kr. umetnoobrtni šoli Adolf Dolak je imenovan za strokovnega učitelja.

—r— **Ustni zrelostni izpiti na ljubljanskem učiteljišču** so se vršili za javne gojenke in gojence dne 1., 3., 4. in 5. julija popoldne, ter od 6. julija do 14. julija dopoldne in popoldne, za privatiste in privatistinje dne 1., 3., 4. in 5. julija popoldne in od 6. do 10. julija dopoldne in popoldne. Zadnji komisiji je predsedoval kot poverjenik deželnega šolskega sveta deželni šolski nadzornik Frančišek Levec, prvi častni kanonik prof. A. Kržič. Zrelostni izpit za ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom je naredilo 39 javnih gojenk ter dve privatistinji, in sicer: a) Javne gojenke: Ljudmila Bajec (z odliko), Josipina Budinek, Ana Celnar, Antonija Colnar, Kornelija Čermelj, Terezija Črnalogar, Marija Črne (z odliko), Marija Ditinger, Marijana Drukar (z odliko), Ana Hirschman, Amalija Hrovat, Danica Kalan, Terezija Kene (z odliko), Vera Kersnik (z odliko), Antonija Krašovic, Antonija Kuchler, Melita Levec (z odliko), Ana Likozar, Aleksa Lindtner, Frančiška Mačkovšek, Ana Mandelj, Marija Noč, Justina Penko, Alojzija Premk, Danica Rohrman (z odliko), Julijana Rotar, Ljudmila Sepe (z odliko), Pavla Siegmund, Ana Stich, Ana Strašek, Frančiška Suher, Olga Šavnik, Vida Šesek, Josipina Trdina, Marija Tušar, Kristina Veber, Alojzija Verbiv, Frančiška Završan, Marija Žirovnik (za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom z odliko). b) Privatistinje Olga Andreičič, Pavla Christof, Cirila Deleja, Teodora Kokalj, Angela Lebar, Alberta Pišlar, Marijana Potočnik (z odliko). Julija Prestor, Ljudmila Sirnik, Elizabeta Soss, Ana Zupanc. Gojenka Terezija Podboj je napravila zrelostni izpit za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Dvema gojenkama in 10 privatistinjam je bil dovoljen ponavljalni izpit v začetku prihodnjega šol. leta, ena privatistinja je bila zavrnjena za eno leto. Na moškem učiteljišču se je udeležilo zrelostnege izpita 33 javnih gojencev in en privatist. Zrelostni izpit za šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom so naredili gojenci: Avgust Berglez, Leon Cepuder, Jožef Gole, Stanislav Gradišnik, Artur Herrisch, Frančišek Jankovič, Jožef Jarh (z odliko), Jožef Jeras, Karel Jaretina, Adolf Jesih, Lovro Jevnikar, Leopold Kernc, Maks Koman, Viktor Lapajnar, Avgust Minkuš, Alojzij Peterlin, Karel Podobnikar, Karel Pogorelc, Janez Škufca, Janez Vadnjal, Edvard Vidic, Ciril Vizjak, Emil Žan. Zrelostni izpit za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom so napravili: Maks Jovan, Janez Štenovec, Jožef Stojkovič in Viktor Schweiger. Dvema javnima gojencema je bil dovoljen ponavljalni izpit v začetku prihodnjega šolskega leta, 3 javni gojenci in en privatist pa so bili zavrnjeni za eno leto.

Štajerske vesti.

—š— **Letošnja skupščina Ciril-Metodove družbe** se vrši v Brežicah na Štajerskem v mesecu septembru. Čas, kakor kraj se nam zdita primerna. — Dvakrat zapored (Jesenice, Ljubljana) se je vršila skupščina na Kranjskem, prihodnje leto bo v Trstu, kakor se pripoveduje, torej je umestno, da zboruje letos družba na Štajerskem, saj je baš naša severna meja najbolj izpostavljena nemškemu nasilju, torej tudi najboljpotrebna izpodbude in moralne podpore. — Brežice so nam simpatičen kraj, nam so blizu in tudi drugim niso predaleč — Brežice so v vsakem oziru primerne, da se vrši tam temeljito posvetovanje in razpravljanje.

—š— **Iz Vojnika** pišejo: Našo trirazredno „nemško“ šolo je obiskovalo celih 67 otrok. 64 jih je bilo katoliških, 3 protestantski. Ker je sedaj precej otrok izstopilo, nekaj jih pa odide v slovensko šolo, ki je boljša in tudi višje organizirana, bi bila prihodnje šolsko leto naša ljuba ponemčevalnica skoraj brez otrok. Naši nemškutarji so študirali in študirali, odkod dobiti nov „material“. Priskočila jim je na pomoč „Südmarka“, ki hoče v trg naseliti 20—30 nemških sirot iz Zg. Štajerja. Nekaj bi plačevala Südmarka“, nekaj dotične nemške občine — največ pa vojniški Nemci. — Dvomimo pa, da pojde tudi na ta način!

Goriške vesti.

—g— **Matura na goriškem ženskem učiteljišču.** Napravile so maturo: S slovenskim in nemškim učnim jezikom z odliko: Marija Rozman; s slovenskim učnim jezikom z odliko (nemščina kot učni jezik brez odlike): Urška Gosak, Alojzija Jeglič, Pavlina Jenko, Pavlina König, Frančiška Korenčan, Ana Simsič, Katarina Vrtačič, Ivanka Zwölf; s slovenskim učnim jezikom z odliko: Klara Godina, Roza Gosak, Marija Kovač, Valerija Makuc. Usposobljene s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Marija Bukovec, Nikolina Carkavich, Natalija Dietz, Frančiška Kavčič, Katarina Košiša, Ljudmila Križman, Olga Vouk; s slovenskim učnim jezikom: Vincenca Antonič, Valerija Boškin, Terezija Cerjak, Pina Faninger, Marija Finšgar, Matilda Gerbic, Marija Goljevšček, Olga Jurinčič, Ivana Kodelja, Viktorija Merhar, Katerina Mužulin, Marija Orel, Alojzija Podbrščck, Ivana Podreka, Antonija Rijavec, Angela Skerl, Ida Strajnar, Armela Širok, Matilda Weber; usposobljene s slovenskim in hrvatskim učnim jezikom: Mihaela Maglica in Ruža Ružič.

—g— **S Tolminskega** poročajo: V zadnji seji pomnoženega c. kr. okr. šolskega sveta tolminskega je stavil ud Josip Rakovšček naslednjo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta; Pozivljajo se deželni in državni poslanci kakor tudi slavna vlada, da zastavijo ves vpliv v to, da deželni zbor ustanovi deželni šolski fond, sicer mora priti neizogibno do finančnega poloma. — Drugi okrajni šolski sveti oglasite se!

—g— **Konecletno poročilo Dijaške kuhinje.** V začetku šolskega leta 1910/11. je bilo sprejetih v Dijaško kuhinjo 69 dijakov, 24 gimnazijcev, 8 realcev, 30 učiteljiščnikov, 2 pripravnika in 5 vadnikov. — Med letom jih je izostalo 11, in sicer 8 zaradi nepovoljnega napredka, 3 so izostali samovoljno. Za mesta izstopivših so takoj prosili drugi, ki so bili tudi sprejeti. Do konca šolskega leta to je do vštevši 5. julija, je hodilo na hrano v Dijaško kuhinjo 63 gojencev, 25 gimnazijcev, 6 realcev, 25 učiteljiščnikov, 2 pripravnika in 5 vadnikov. Napredek teh je bil povoljen; med srednješolci in učiteljiščniki, ki jih je bilo 56, jih je dovršilo drugo polletje 6 z odliko, 1 je dobil ponavljalni izpitit, a 2 sta propala. Vsi drugi, t. j. 47, so bili usposobljeni za višji razred. Kako se je Dijaška kuhinja zdrževala, je znano; omeniti bi bilo z zadovoljstvom, da so v preteklem šolskem letu k vzdržavanju D. k. izdatno pripomogli tudi srednješolci in učiteljiščniki, ki so podarili Dijaški kuhinji 520 K 76 v kot prebitek koncertov in zabavnih večerov, ki so jih prerejali med letom v prid Dijaške kuhinje.

—g— **Trije bratje odlikaši.** Bratje Emil Kuret, gojenec c. kr. moškega učiteljišča, Marij Kuret, učenec I. gimn. razreda, in Milan Kuret, bogoslovec v osrednjem semenišču v Gorici, vsi trije sinovi upokojenega nadučitelja Ivana Kureta, so dovršili minolo šolsko leto z odliko. To je res redek slučaj v sedanjih strogih časih, ko se na učečo se mladino stavljajo skoraj pretirane zahteve ter služi v ponos staršem in v čast sinovom. Hvala vam, mladi junaki! Zgledovali se bodo v vas tudi drugi mladi učeči se Slovenci!

—g— **Slovenski četrtoletniki moškega učiteljišča v Gorici** so izročili nad 100 vezanih knjig leposlovne in poučno-gospodarske vsebine Zvezi narodnih društev z naročilom, naj služijo te nabrane knjige kakemu našemu društvu kot temelj večji knjižnici. Knjige bodo poslane Bralnemu društvu v Sv. Križ pri Ajdovščini. Tem potom izreka predsedništvo Z. N. D. mladim, a vnetim rodoljubom najpresrčnejšo zahvalo za darovane lepe knjige in želi tudi svojemu društvu v Sv. Križu obilo uspeha.

Splošni vestnik.

„Omladina“ objavlja v 5.—6. številki simpatično in resnici odgovarjajoč članek „Slovensko učiteljstvo“.

Roseggerjev sklad. Kakor poroča „Marburgerca“, ima do sedaj Roseggerjev sklad že 1423 takozvanih „kamnov“, v skupnem znesku 2,846.000 K. Tu vidimo jasno nesebično požrtvovalnost naših narodnih nasprotnikov, ki upravičeno upajo na tretji milijon. Zlasti pevska društva in dijaštvo prispevajo razmeroma pretirano visoke vsote v nemški „obrambni“, ali pravzaprav napadalni sklad.

Dan 24 ur. Ministrstvo za trgovino je sporočilo trgovskim in obrtnim zbornicam, da nima ničesar proti temu, ako se uvede dan, ki bo štel ure od 1. do 24. Ministrstvo je pa pripomnilo, da bi se moralo po mnenju industrialnih, trgovskih in drugih krogov tako novotarijo uvesti ne le na železnicah, ampak tudi v poštni in paroplovni službi in v drugih panogah javnega življenja. — Trgovske in obrtne zbornice bodo tozadevno vprašale za mnenje industrialne in trgovske korporacije in bodo svoječasno poročale ministrstvu za trgovino.

Popravek. V zadnji številki v poročilu o zborovanju učiteljiščnih abiturientov in abiturientk je na 4. strani pred zadnjim odstavkom v 4. koloni izostal stavek: Potem je zborovalce in zborovalke pozdravil prof. Jug. — V nekaterih izvodih smo že zadnjič označili ta nedostatek. Referate z imenovanega zborovanja začnemo objavljati prihodnjič.